

ԱՌ ՀԱՅՐԻԿՆ

2

Բարձրացուցէ՛ք, Հայոց լիբրեր, Երկնակարկու ձեր ծախսը,
Թո՛ւն, Սիրոյ Նոր Տապան եկ դադարիդ 'ի ձեզ պարտ,
Յամբէ՛, չորսիւր, ալ չորհրդհէ՛ղ հայ դերբու կենրն ողորդ,
Նոր Աղանեակ եկաւ ահա կենաց ողջոյն տալ Հայրենեաց,
Ալ էակուեցէ՛ք, քրքրուեցէ՛ք, ա՛մպեր, Հայոց մութ երկիրքն,
Եթե՛նալարեան Նոր ջննջ Աղեղ շողաց Մասեաց վերեւէն,
Ա՛լ հեռացէ՛ք Հայուն զըլկէն, փայլակ, կայծակ, մըրրիկ, վախով,
Ալ հեռացէ՛ք Հայուն սրբուն սարսափ, սոսկում, երկիրդ, տագնապ,
Ալ պատուէ՛, ո՛հ հայրդի, ցուրտ լըռութեանդ սեւ պատանք,
Ալ պատուէ՛ կրեմ փառացդ եւ սուրբ պատուդ սրբոյ քոյ,
Ահա կենաց Նոր Հրեշտակն իջաւ դափնեօք Հայաստան,
Սրբէ՛լ, ջննջ արցունք աղի, եւ հառաչանք դարեւոր:

0

Պատուեցա՛ն բացուեցան Պոնտոս, Վասիոր պատկառանք,
Եկաւ, անցաւ անոնց մէջէն Հայկազարմին Նոր Մովսէս,
Ասելով ինչ, իսեւ եւ նախանձ Հայուն ոտիք սպառազէնք,
Սուգան անարգ կապարի պէն ծովուն անդունդն ողորդ մէջ,
Կոտորուեցէ՛ք սիրտ, սոք եւ վե՛լ պիտի կաշխանդդ չլիւծա՛ք եւ լուծա՛ք,
Ալ չե՛նք անտէր, մեր Տէրն եկաւ, մեր Տէրն՝ Հայրիկ՝ Հայրին Հայուն,
Եկէ՛ք ուրեմն Հայրդիքներ մեր Հայրիկին թեւ իջը տակ,
Քայլ թեւ եւ սիրտ ըլնաք անոր եւ նա բոլոր մեզ Գլուխ եւ Տէր,
Խօսէ՛, Հայրիկ, ա՛լ կը լսենք, գործէ՛, Հայրիկ, ա՛լ հե՛տք եւք,
Շուրի՛դ ցոյց տուր, հո՛ն կը վազենք, ո՛ւր որ երթաւ, հոն են որդիքդ,
Եկաւ, լըցաւ ալ ժամանակ, հիմակ եղիր մեզ Հրաւիրակ,
Հիմակ ըզմեզ առաջնորդէ դեպ 'ի երկիր մեր Աւետեաց,
Խօս, խօս, երեզ, չոր, անսպար կը դիւրանան քեւ մեր սոսն՝,
Ո՛չ մութ, ո՛չ ամթ, ո՛չ քուս, ո՛չ խնձ, ո՛չ քաղց, ծաւաւ ո՛չ անպատ,
Կարեն զմեզ յուսահատել զմեզ 'ի քէն տարանջատել,
Դուն մեզ եղիր Աման հովանի, Սիւն հրեղին մեզ առաջնորդ,
Վատահ ենք մենք 'ի Քո սուրբ խաչ վատահ ենք մենք 'ի Քո մական,
Կուտան Երկիրք մեզ մանանայ, ժայռ կը պատուին մեզ կուտան չոր,
Առաջնորդէ ըզմեզ, Հայրիկ, 'ի մեր լիկին Աւետեաց,
Ուր ի՛նչ եւ մեզր բղի՛ն Երկիր, ուր մեզր եւ կաթ հոսե երկիր:

Ն

Հայրիկ, Արծիւդ Հայաստանի թռուցիկ թեւօք հայրենուն էր,
Որ վարագայ մերթ սուր սարեր, մերթ Տարնայ ժուռու ժայռեր,
Քեզ բոյն ընտրած գիշեր ցորիկ հոն մտախոհ կը թառելիր,
Ձայնիկդ անոյ՛ջ 'ի սիրտ Հայոց, թեւ երբ յաւերս որդի Հայրենեաց,
Որ մերթ Վասպուր վիզը ձրգած եւ Տարօնը կրտուցէ տաւած,
Աւերց մէջէն յիւրիւր յիւրիւր ծովէ 'ի ծով կը թռչէր,
Հայուն ցաւերն Հայուն պատմեց, Հայուն ցաւոց դարման փնտել,
Եւ Հայն խուլ էր ձայնիք գնէ՛ ժայռ դէմ հորմերուն հեծե՛ծանոց,
Որ Երասխայ, մերթ Եփրատայ տփերց վերայ քայլամբար,
Մերթ Արիկ սրգալուսիկ բեկորց մէջ լաւահատա՛ւ,
Գաւաճ ծակատող յերկիր ծրածո՛ւ եւ կրտսերոց լարած տըխուր,
Լո՛յ Հայրենիք կը խորհէր, լո՛յ Հայաստան կ'ողբերգէր,
Արդ, Հայն ըզքեզ կորեց բոյնդ, կորեց բնարդ, Հայրիկ, ձեռքդ,
Ի՛նչորեք իրեն Քաջ հովիւ տակտ, քնարիք տեղ տուաւ Մական,
Որ Հայաստանն ողբալու տեղ ալ զայն գործքով փառաւորես,
Եւ տեքոց տեղ Աթոռ տուաւ, որ Դուն զանանք կանգնես 'ի վեր,
Այդ սուրբ Մականդ, Հայրիկ, խաչն է թշուաւ Հայուն արդարութեան,
Որ իրը ըզՅուսն Ահարոնեան ծաղկեցաւ արդ ձեռացդ մէջ,
Այդ Աթոռը Հայուն Պարտուց եւ Իրաւանց անխախտ ժայռն է,
Որ դէմ կրօնքն ու օրէնքն ծեծող շանթն ու մըրրիկ պիտի վըրջին,
Ժո՛ւն է, Հայրիկ, արդ գործելու, հայուն վրդապան վըրջ մը տալու,
Թէ հայն ունէր երազ մ'եւ իր Քեզ Դիտապետ տեսալին էր,
Դու Հայութեան տաճարին մէջ ակնկալող ծերունին եւ,
Դիւրիդ առ մէկ մը Հայաստանի մանկիկ Մեծիւն եւ ապա Երթ . . .

Թո՛ղ ճշմարտի Հայուն երազ, թող արարուն ոյն ջրի կոտկած,
Նոր ներկայ մ'ալ մենք ըսկիւնք, նոր Սոցեալ մը ձրգենք յետնոյ,
Կը վազէ Հայն 'ի Հայաստան, կը վազէ Հայն Հայուն օգնել,
Ելք այդ երկու անունները լոսէ Հայն, Հայրիկ, չըրթնե՛դ,
Մեկ դիւնեք ալ մեր սրբուն, Հայրիկ, օր, քն, երկպառակամունք,
Ալ փանանք Հայրիկին հետ, Ազգ, Հայաստան, միշտ մտածենք,
Հայրիկ, ալ չ'ես Արծիւ, Հայրիկ, ՊԱՏԻԱՐԿ ես, արդ գործք կու գենք,
Ժողով, ատենա օրինաւոր, կու գենք եւ ՍԱՄԱՐԱՆԻՈՒԹԻՒՆ,
Մեծ է պաշտօնդ, մեծ գործ կու գենք, Հայրիկ, որ միշտ ապշին 'ի քեզ,
Չ'աճէ՛ք Եւրոպ, Ա՛մէ՛ք Ասի, եւ ըսեն զե՛ մեծ է այդ ԱՅՐ,
Որ թուրքի տախտակներով, գոչէ պա՛ւ իմ Հրապարակո՛ւ,
Եւ Հայաստան՝ պա՛ւ իմ դաւ տիկ, եւ Հայն պա՛ւ մեր ՆՈՐ ՊԱՏԻԱՐԿ ո՛ւ:

Եւ ես երգեմ քաղաքաճայն
«Դո՛ւ» իմ Հայրիկ, իրրիման:

Խոս-Փիւղ 13 նոյ. 1869:

Ա. Յ. ԼՈՒՍԵՆԱՆ

ԻԼԱՆԱԹ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1870

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Հանդերձ կարեւոր յաւերս ածուք,
յորինեալ յերեմիա Քաջանայի խապիւ-
ղն, 'ի տպարանի Յ. Միւհնիսեանի,
Դին փարս 100:

ՕՐԱՑՈՅՑ

1870

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Յորինեալ յերեմիա քաջանայի խա-
պիւղն, 'ի տպարանի Յ. Միւհնիսեանի,
Դին փարս 60:

ՄԻԷԼԻՄԻ ԻԼԱՆ

Վ. ՄԱՆՆԻ ԵՃՁԱԿԱՆՆԵՍԻ

Խաթանայտա Գեորգի պաշտոնա-
լի խապ գարշապետա, վէ 7 վէ 8 նիւ-
մէրօլու մաղաղալարտա, վէ քեզալք
Պէտրոստա Աղա ճամփոյ ճատուսինտ,
1852 տնէսինտ քուչաւ խախիւր օլան
67 նիւմէրօլու էճալանէտ, հէր նէվի
էճալ վէ էտլվաթ թըլպիլ միվճուս
օլտուղու կիպի, Նորվիճալար. Բէթէ-
Մօլլերին Մօրինա Պալարը ճիւրի եա-
ղը, հէր նէվի գալթ թաղէ մատնէ սու-
լարը, վէ քեզալք Պօլսոս, վէ Խաւն-
եա, վէ Բնո շարապարը, վէ Ենկի-
լից շարապարը վէ պիւրալար, վէ Ալ-
մանեանը միտլի պիւրա խիւլաստը
վէ Լիպիկ շամ թուպիլ իճաւ օլարայ
ալէա սըղըր էթի խիւլաստը, վէ Լիւ-
պէն գօլօնիլ բարֆիլ միւլերի (գօլօնիլ
սուլար վէ եաղալ), վէ Միւհիլէ չիգօ-
լաթի, վէ պուղ մարինալար, վէ Ե-
սասաթ հաղըր պուղ տախի պուլունեմ-
տա տըր:
Ֆիւսաթ ԴԱՅԻԹ ԵՃՁԱԿԱՆ ՏԻՐ
Մէզբիւր էճալանէլէր կիճիլաղ-
թի տախի կիւլպիլաթէ, խալէպ օլու-
նանը իճրա վէ իթա է հաղըր ատաւ պու-
լունաճաղ տըր:

ՏՈՂԹՈՐ ԴԱՅԻԹՆԵՍԻ

Միւսիլէյ յաղթօր Պէւս օլտուս
Խիւլիլաղ սըլարը գարուսաւ տիւլալը սը-
րաքնտա Համմալ պաշը սըղաղընտա վա-
ղը 68 նիւմէրօլու խանսինտ, բաղար
Խիւլէտի կիւլիլէր, սասաթ պէչալէն օնա
դուտար, թէրօլուն խալաթի պաղմա-
եա պաշաղմը տըր:
Խաթանայտա Սաղա-Եօգու շուրտա
վալը քիլիպաղը Գաֆաֆեան տիւրքեա
նիւտա ԼԵ ԲԱԹԹԵ ԵՃՁԱԿԱՆ ԴԱՅԻԹ
օղունմանտ խալիլ Ֆրանզոզ պիւր իթաղ,
վէ բաղմա՛ ճէտլիլ, վէ աշխրաղ քիլիա-
ղը, վէ 1870 տնէսի Գաղաթիլտաւ սա-
լըմաղտա տըր:

ԷՆԹԵՔՍԻՈՆ

ՎԵՐԵՎԱՆ Օ ՄԱԹԻԳՈ

ԿԻՄՍՈ ՎԵ ԳՈՒՄԻ, ՓԱՐՄԱՆ ԵՃՁԱԿԱՆ

Բերու շէհրի Մաթիգ աղաճարը ետրաղալըր լա թերթիկ խիւլիլ օլան մէզբիւր շի-
րիկաւ սուկունտն թէեյսիք վէ մէշաւաթը օլ գաւառը շուրաղ կէօրէլիլա տիւրքի կոնօրէ
թապիլ օլունան, վէ Ե-Եր հէր նէվի պէլ սուղաղըր իլէթիլի Հաղալուն բլք ալա
օլմաղը իլին, տիւրեանը շէր թարաֆընտա քեպի շէօհրէլի Ելիլիլ տիւր:
Մէն-թէթիլաղիլ շէհրի շիւքեմա մէշիլի, ետրեղ մէզբիւր մուլիլէլիլ Բուսիա մէ-
մալիլիլ կիւլիլիլ միւստատ Ելիլիլ տիւր:
Պաշար Տէր սէտտէթա Մ. Վէլիլ վէ գումը, վէ կաղիլը պիւրտէրէր, վէ Տէլու
Սուտա, վէ Մ. Նիւնիլ էճալանէլէրիլտա սալըմաղտա տըր:

ՄԻՈՐԷՆ, ՄՈ ՏԸ ԹԷԹ, ՆԵՎԵՐԱԼԻԻ

ԱՆԻՆՏԷ ՍՈՂԱՆՏԷՆ ԻԼԱՆ

ԿԻՄՍՈ ՎԵ ԳՈՒՄԻ, ԿԱՐԱՆԱ

Մէզբիւր իւրեքն նէ մէթիլիլէրտա թէեյիլիլ օլմաղըր տալաղըմաղ իլին, ետրեղ պիւր
տէֆա խիլիլալ իթմը քեպի տիւր, Եալընը պիւր քեպաղը, շէքիլիլ սու իլինէ գաղը-
Թըրըրաղ վէրիլիլիլտա, շոգ քէրէր էն զիւտալ, քեպիլիլ օլան միլիլէն վէ ետիւտա նէվալիլ
նամ պաշ աղըրաղըր տէֆ խալէր:
Պաշար Տէր սէտտէթա Մ. Վէլիլ վէ գումը, վէ կաղիլը պիւրտէրէր, վէ Տէլու
Սուտա, վէ Մ. Նիւնիլ էճալանէլէրիլտա սալըմաղտա տըր:

Մէզբիւր Ֆրանզոզ իլիլաղըր զը-
միլիլ 13 զուրա շ, եւ մէք իլիլիլալ քի-
լիաղը 3 զուրա շ, վէ Գաղաթիլա տախի
100 փարսեա տըր:

ԳԱՂՏԵՒԳ ԲԱՐԵՋՈՒ

Գաղանիք Բարեղի վիպասանութեան
Յերթօրդ հատարն ալ Պօլսա հասած է,
ուստի աղաղ լուսանորդներն կը խըն-
դըտի որ իրենց անգործաղըր ներկայա-
ցնեն Գումրու խան թիւ 11 Տէտեանց
փաճառատունը եւ հոնիլ ստանան նոյն
հատարը, հինգալթիլ եւ ուրաւթ օրե-
րը ժամը 4 էն մինչեւ 10:
Աստալիլ Տէտեանց գրատունը կը-
ծառուցանէ արգոյ հատարալութեան,
որ այս օրունէ սկսեալ արժաթ մէճի-
տիլն 22 զուրա շի պիտի առնէ, ուրիշ
գրամներն ալ այս հաշուով:
Կ. Պօլսա 1869 նոյեմբեր 5:

ԻԼԱՆՈ Ս ՏԸ ԳՈՂՏԵՆԸ

Եօնան-Վարիլա-Վարիլա Վարիլա
որ թէրթիլիլ օլտուղու հալալ, Պէտրո-
լու ճատուսինտ 378 նիւմէրօլ իլէ միւ-
լաղալա Մ. Քրիսթիան Բօթ քիլիլա-
խանէ սինտ, մէզբիւր օրը քէթէ շիւ-
սի 10, 15, 24 վէ 30 զուրա յաթըր-
մաղտա տըր:
Տուգիւրա իլէ ալաճա տաճա շէվիլ
սուրէթալ վէրիլիլալ:

ԻԼԱՆ

ՊԱՅՈՐ ԱՆԿԻԼԷ

Ելիլ ճաթ հաղաթիլա Պաշար Ելիլա
Ն. 4
ԳԱՂԱԹԱ

Եվրոպանը պիլիլիլ տէրէճալ օ-
նա զուտուրա Վարիլալար լա մու-
ղալիլ իթիլ օլտուղու մուղտան, ա-
թաճաղըր մալիլիլ կէրէք իլիլիլ վէ
կէրէք պաճաղը ճիւլիլիլ, սալիլիլիլ
քիլիլալ զիւտալ միմուս խալիլիլ
սուրթիլալ օլաճաղըր իլաղաւ ճէա-
րէթ իալ պիլիլիլ:
Մուսիլալիլ կէրէք էրէք վէ կէ-
րէք նիւս թալիլիլ, վէ քէզալք կէ-
րէք շօճուղար իլին հէր զուտուրա-
լար ճէլալ իթիլիլ տիւր, Մաղաղալ-
ըր զալթ լալ օլտուղուն, ետիլ
քիլիլիլ լալ պուլունտա զուտա, վէ
միւշիլիլ չալիլալ սուրէթալ խալիլիլ
խալիլիլ իլիլիլ տալիլ պէլալ իալիլիլ:
ԵՃՁԱԿԱՆ ՎԵ ԼՕՏԵՆԸ

ՍԱՆԻԳ ԴԱՅԻԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՐՄԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՏԸ ԹԱՊԱՆԵՐՏԵ
ՊԵՏԼՈՒՆՏԱ ՏՈՂԹՈՐ ԵՃՁԱԿԱՆ ԴԱՅԻԹ
ՊԵՏԼՈՒՆՏԱ ՏՈՂԹՈՐ ԵՃՁԱԿԱՆ ԴԱՅԻԹ 467: